

1.1. SUMANUS VERSLUMAS

Turinys

ŽODYNĖLIS	2
VERSLUMO ĮVADAS, IŠMANUS VERSLUMAS	3
Verslumo samprata	3
Išmaniojo verslumo samprata	7
VERSLINĖS MOTERYS	10
20 sėkmingiausių moterų verslininkių pasaulyje	12
Moterys kaip socialinės verslininkės	14
PROTINGO VERSLINIO VAIDMUO	18
IŠMANUS VERSLO VEIKLA IR TARNI VERTĖ	19
Protingas verslo našumas	19
Išmanusis verslo procesų valdymas	19
Tvari pramonės vertės kūrimas	20
APLINKOSAUGINĖ, SOCIALINĖ, KULTŪRINĖ IR EKONOMINĖ VERSLO IR VERSLUMO VERTĖ	21
ŠALTINIAI	

ŽODYNĖLIS

Išmanusis verslumas išmaniuosiuose miestuose yra platesnės koncepcijos dalis; Pagrindinis dėmesys skiriamas naujai verslo valdymo koncepcijai, kurioje atsižvelgiama į technologijas kaip į veiksnius, įgalinančius inovacijas ir tobulėjimą IT srityje, siekiant gyvenimo kokybės augimo. Svarbiausia, nereikėtų pamiršti apie intelektualiąsias technologijas šioje naujoje pažangaus verslumo vizijoje, kuri iš tikrųjų yra integruotas požiūris į šiuolaikines technologijas.¹

Protingas verslumas, ypač jei ji veikia su dirbtiniu intelektu susijusiose verslo srityse arba turi ambicijų, kur dirbtinis intelektas gali padėti išmaniesiems verslininkams plėstis.²

Protingi verslininkai pasinaudoti galimybe, kurią reikia paversti iš potencialios rizikos verslininkams (pvz., reikalingos technologinės informacijos trūkumas, didelės diegimo išlaidos ir pan.) į verslo plėtros realybę, perteikiant informacijos apie gamintojų įtrauktas technologijas sklaidą, atradimą, naujų finansavimo šaltinių (viešųjų ar privačių), ypač nuolat ugdant pažangų verslumą.³

Konstrukcijos iš **verslo tvarumą** yra suinteresuotųjų šalių dalyvavimas, žmonės ir įgūdžiai, ekosistemų valdymas, rinka ir pardavimas bei inovacijos. Verslo tvarumą palaiko institucinė teorija, orientuota į tokius veiksnius kaip finansinių šaltinių prieinamumas naujoms įmonėms, vyriausybės paramos politika ar programos, verslo kūrimo švietimas ir mokymas, technologijų perdavimo mechanizmų efektyvumas, galimybė gauti profesionalias paramos paslaugas naujoms įmonėms, fizinės infrastruktūros, socialinės normos ir kultūros vertybės ir t. t., ir tai yra keletas institucinių veiksnių, turinčių įtakos verslo tvarumui. Verslo tvarumas apibrėžiamas kaip verslumo galimybių atradimas, kūrimas ir išnaudojimas, kurios prisideda prie tvarumo, duodančios socialinę ir aplinkosauginę naudą kitiems visuomenės nariams.⁴

Analizuojant įvairius „**žaliosios**“ **sąvokos** istoriškai buvo siejamas su platesne diskusija apie darnaus vystymosi ir aplinkos ryšį.⁵

Ekologiškas augimas laikomas praktine priemone siekiant nesenstančio tikslo – tvaraus vystymosi⁶. „Žaliosios ekonomikos“ sąvoka apima daugelio kitų ekonomikos ir filosofijos požiūrių idėjas, susijusias su darnaus vystymosi klausimais. Žmonijai išlikti ir vystytis reikia pereiti prie „žaliosios ekonomikos“. Tai ekonominės veiklos, susijusios su prekių ir paslaugų gamyba, paskirstymu ir vartojimu, sistema, kuri ilgainiui didina žmonių gerovę, tačiau tuo pat metu nesukeldama būsims kartoms reikšmingos aplinkos rizikos ar aplinkos trūkumo. Žaliosios ekonomikos koncepcijos įgyvendinimas buvo apibūdintas kaip ilgalaikė šalių ūkių krizės

¹Gusulas, PF, 2019 m

²Obschonka, M., Audretsch, DB, 2020 m

³Gusulas, PF, 2019 m

⁴Orobia LA ir kt. al., 2020 m

⁵Lavrinenko, O. ir kt., 2019 m

⁶Kasztelan, A., 2017 m

įveikimo strategija.⁷, siekiant ekonomikos atkūrimo tikslų; skurdo panaikinimas; taip pat sumažinti anglies dvideginio išmetimą ir sustabdyti ekosistemų degradaciją.⁸

VERSLUMO ĮVADAS, SUMANUS VERSLUMAS

Verslumo samprata

Kembridžo žodyne teigiama, kad verslumas yra įgūdis pradėti naują verslą, ypač kai reikia pamatyti naujas galimybes.⁹

Verslumas reiškia verslo įmonės kūrimo ir valdymo koncepciją, siekiant gauti pelno priiimant keletą rizikų verslo pasaulyje. Paprasčiau tariant, verslumas yra noras pradėti naują verslą. Verslumas suvaidino gyvybiškai svarbų vaidmenį besiplečiančios pasaulinės rinkos ekonominiame vystymesi. Daugelis žmonių gali galvoti kad verslumo terminas turi vieną vienintelę reikšmę. Tačiau, kaip minėta anksčiau, terminas yra gana elastingas ir turi daug skirtingų reikšmių. Dvi populiariausios verslumo rūšys yra pradedančiųjų įmonių verslumas ir smulkaus verslo verslumas. Verslininkas nori dirbti sau ir pats. Yra keletas skirtingų verslumo termino reikšmių. Kokie yra 4 verslumo tipai?

1 lentelė

Verslumo rūšys

Tipai	Paaiškinimai
Smulkus verslas	Mažosios įmonės sudaro didžiąją dalį verslo įmonių. Mažas verslas gali būti bet kuri įmonė, restoranas ar mažmeninės prekybos parduotuvė, kurią įkūrė įkūrėjas, neketindamas išplėsti verslo į grandinę, franšizę ar konglomeratą. Pavyzdžiui, vienos bakalėjos parduotuvės atidarymas patenka į smulkaus verslo modelį; sukurti nacionalinį bakalėjos parduotuvių tinklą to nedaro. Smulkaus verslo verslininkai dažniausiai investuoja savo pinigus, kad patrauktų savo įmones, ir uždirba tik tada, kai verslas pasiseka.

⁷Barbjé, 2009 m

⁸Lavrinenko, O. ir kt., 2019 m

⁹Dictionary.cambridge.org

Keičiamas paleidimas	Keičiamos naujos įmonės yra mažiau paplitusios nei mažos įmonės, nors jos dažniausiai pritraukia daug žiniasklaidos dėmesio. Šie verslai prasideda labai mažu mastu, dažnai kaip tik idėjos užuomazga. Tada šis sėklos gemalas yra puoselėjamas ir keičiamas, paprastai dalyvaujant išorės investuotojams, kol jis tampa daug didesniu. Daugelis Silicio slėnio technologijų įmonių patenka į šį modelį; jie prasideda palėpėje, garaže ar namų biure, o galiausiai patenka į didelę įmonės būstinę.
Didelė įmonė	Kartais verslininkai dirba didesnės, įsteigtos įmonės kontekste. Įsivaizduokite, kad dirbate didelėje automobilių gamybos įmonėje. Kruopščiai ištyrę rinką suprasite, kad motociklų paklausa yra didelė ir kad jūsų įmonė turi daug technologijų ir procesų, reikalingų motociklų gamybai. Jūs einate pas savo viršininką ir paprašote finansavimo visiškai naujam motociklų padaliniui įkurti, ir esate patvirtintas. Tai pavyzdys, kaip praktiškai gali atrodyti didelių įmonių verslumo modelis.
Socialinis verslumas	Paskutinis modelis, kurį reikia apsvarstyti, yra socialinis verslumas, kuris ieško naujoviškų bendruomenės problemų sprendimų. Socialiniai verslininkai noriai prisiima riziką ir pastangas savo iniciatyvomis kurti teigiamus pokyčius visuomenėje. Kitaip tariant, socialinis verslininkas įkuria organizaciją, kuri iš esmės siekia teigiamų socialinių pokyčių, o ne tik pelno generavimą. Nagrinėjamas socialinis pokytis gali būti susijęs su aplinkos išsaugojimu, rasiniu teisingumu arba filantropine veikla nepakankamai aptarnaujamoje bendruomenėje.
Smulkaus verslo verslumas	<p>Smulkaus verslo verslininkai iš pradžių sutelkia dėmesį į vieną produktą, rinką ar vietovę. Pradedantieji verslininkai tikriausiai neketina plėsti įmonės.</p> <p>Pradinis smulkaus verslo verslininkų tikslas yra gauti pelną, nors net pradiniam etape verslą gali paskatinti verslininko noras įgyvendinti socialinius pokyčius.</p> <p>Dauguma mažų įmonių yra finansuojamos savarankiškai arba finansuojamos iš smulkaus verslo paskolų. Labai retai dalyvauja išorės investuotojai ir rizikos kapitalistai.</p>

Šaltinis: „American Express“, 2019 m. Moterims priklausančių įmonių būklės ataskaita

Verslininkas paprastai matomas ir suvokiamas kaip novatorius. Sėkmingam verslumui reikalingi įgūdžiai yra inovacijos ir gebėjimas būti kūrybingam generuojant naujų idėjų verslui. Verslininkas turi turėti lyderystės kokybę ir stiprų vieningo komandinio darbo jausmą, kad gautų maksimalią naudą.

2 stalas

Verslininkui būtini įgūdžiai

Įgūdis	Paaiškinimas
Lankstumas	Maksimalios atliekamo darbo kontrolės pranašumas, dažnai gali padėti gauti maksimalią naudą. Buvimas autoritetinga figūra savo darbo vietoje dažnai atneša daug asmeninės ir profesinės naudos. Lankstumas yra vienas iš bruožaikurių žmonės dažnai ieško savo profesinėje karjeroje ir versle, šis pranašumas atsiranda lengvai.
Įvairovė	Vienas iš puikių verslumo aspektų yra tai, kad visi verslininkai naudojami įvairių idėjų, kurios taip pat gali būti unikalios pasaulinėje rinkoje, pranašumu. Atsižvelgdami į savo verslumo viziją galėsite rinktis iš įvairių idėjų, todėl galėsite pasinaudoti sugalvotomis idėjomis.
Karjeros planavimas	Verslumas kaip karjeros pasirinkimas Bet kuriam verslo pasaulio entuziastui pradėti savo verslą gali pasirodyti puiki idėja. Kontroliuoti savo darbą yra tai, ko daugelis žmonių trokšta savo karjeros keliuose. Todėl verslumas yra puiki karjeros galimybė tiems, kurie nori išgarsėti verslo pasaulyje.
Noras ieškoti kokybiško vadovo	Kokybiškos lyderystės paieškos yra nuolatinis procesas, kuris tęsiasi pastaruosius šimtmečius. Gero vadovo poreikis yra vienas iš veiksmų, lėmusių verslumo evoliuciją. Be to, yra keletas kitų veiksmų, lėmusių verslumo pradžią ir didėjimą.
Prekyba	Tobulėjant bendravimui tarp šalių ir tobulėjant transportui, prasidėjo prekybos procesas. Tai buvo tada, kai žmonės tapo vis labiau nepriklausomi, o tai lėmė sėkmę prekyboje. Taip pat manoma, kad pirkliai ir prekeiviai buvo pirmieji verslininkai.
Rizikuoti ir konkuruoti	Didėjant rinkoms ir žmonių reikalavimams, inovacijos ir prekyba buvo laikomos svarbiu aspektu, todėl vis daugiau žmonių ėmė rizikuoti

	įsitraukdami. Tai buvo tada, kai pirmieji verslininkai pradėjo mąstyti, kaip susidoroti su didėjančia konkurencija ir gauti daugiau pelno
Savirealizacija	<p>Reikia savarankiško karjeros kelio</p> <p>Didėjant gyventojų skaičiui, atsirado poreikis pasirinkti karjeros kelią ir susirasti darbą, kad būtų gerai įsitvirtinęs. Trūkstant gerų darbų ir daugėjant nevertingų darbų, vis daugiau žmonių norėjo pasirinkti savarankišką karjeros kelią.</p>
Valdymas ir sprendimų priėmimas	Vienintelis tikslas renkantis verslumą kaip karjeros kelią – kontroliuoti savo įmonę, būti nepriklausomu komandos lyderiu ir tiksliai pasirinkti, kas vyksta jūsų darbo vietoje. Verslumas suteikia verslininkams pranašumą priimti teisingus sprendimus, kurie jiems bus naudingi.

Tai yra vieni didžiausių iššūkių, su kuriais susiduria smulkaus verslo verslininkai. Užtikrinti pastovų pinigų srautą nepasikliaujant trečiųjų šalių investicijomis:

- Rasti laiko šeimai ir draugams;
- Neatsilikti nuo technologijų ir rinkos pokyčių, turinčių įtakos verslui;
- Marketingo strategijos kūrimas siekiant pritraukti įmonės fikslinę auditoriją;
- Tvirtas savo prekės ženklo reputacijos palaikymas;
- Stebėti konkurenciją.

Išmaniojo verslumo samprata

Šiuolaikinė ekonomika kuria žinias ir duomenų bazines, kurios suteikia ekonominę vertę ir gali pagerinti verslo rezultatus. Naujos žinios taip pat yra produktas, kurį galima parduoti arba nusipirkti. Šiuolaikinės išmaniosios technologijos vystosi link išmaniųjų prekių, išmaniųjų miestų, išmaniųjų regionų ir sudaro proveržio sąlygas verslo plėtrai. Šiuolaikinis verslumas perkelia verslo veiklą iš individualios srities į kolektyvinę sėkmę. Dabar nėra vietos verslo užduočių, nes vietinės rinkos dažniausiai nepasiekiamos. Išmaniosios technologijos kuria pasaulines rinkas, o verslininkas imasi pasaulinių plėtos iššūkių.

Verslas yra susijęs su rizika, subalansuotas gamybos veiksmų, inovacijų ir valdymo derinys inovacinių procesų globalizacijoje, kaip ir kolektyvinė veikla, derinant plėtrą sprendžiant

globalius iššūkius. Verslo iniciatyva siekiama sugalvoti naujas idėjas, jų pagrindu kurti inovatyvius produktus, įtraukti naujas verslo formas.¹⁰

Juos Šiuolaikinis verslininkas yra protingas verslininkas.

Atsiradus socialinės žiniasklaidos amžiui ir pažangioms technologijoms, verslumas tapo sudėtingesnis. Nors yra keletas idėjų ir metodų, kuriuos galima panaudoti verslumo metu, tai kažkodėl nepalengvina verslininko gyvenimo. Naudojant kelis rinkodaros metodus, pasiekti tikslinę auditoriją tapo paprastesnė.

Tačiau tai padidino ir verslininko darbo krūvį. Esant reikliai rinkai, novatoriškų idėjų poreikis taip pat išaugo ir noras būti unikaliu savo verslo įmonėje. Todėl verslumo srityje daug privalumų, kuriuos gali įgyti verslininkas, lydi ir keli trūkumai.

Šiuolaikinės verslumo perspektyvos yra labai svarbios.

Kai kurie trokštantys verslininkai gali turėti pranašumą, nes juos remia šeimos, kai jie padeda savo verslumo pagrindą. Tačiau šiandien nepriklausomas verslininkas yra labai vertinamas, nes verslininkai laikomi rizikuojančiais, kurie nori savo sunkiu darbu pasiekti aukštumų verslo pasaulyje. Rizika pradėti viską nuo nulio nėra tokia rizika, kuriai visi turi valios ir drąsos.

Kiekvienas verslininkas siekia būti sėkmingas, tačiau liūdna tiesa yra ta, kad dauguma verslininkų žlunga. Skirtumas tarp sėkmės ir nesėkmės dažnai priklauso nuo šių devynių sėkmingo protingo verslininko veiksmų (žr. 3 skirtuką).

3 stalas

Sėkmingo protingo verslininko veiksmai

Veiksmai	Paaiškinimai
1. Kiekvieną dieną imasi apgalvotų žingsnių savo tikslų link	Sumanūs verslininkai ne tik imasi bet kokio žingsnio ar nerizikuoja siekdami savo tikslų, bet ir kiekviena proga ieško būdų, kaip sumažinti riziką. Skirtumas tarp prisiimančių riziką ir skaičiuojančių riziką yra skirtumas tarp nesėkmės ir sėkmės.
2. Susikoncentruoja į tai, ką moka geriausiai	Sėkmingi steigėjai žino, ką gali padaryti, ir tiesiog sutelkia dėmesį į tai. Kitos pareigos perduodamos jų komandai (kitaip įkūrėjai įklimpsta dėl smulkių detalių ir apriboja produktyvumą.) Kad komandos nariai išnaudotų kuo daugiau naudos, reikia paskirti užduotis, kurios atitiktų jų įgūdžius.

¹⁰ Antonovas, Petrenko, Kupcova, 2021 m

3. Į kiekvieną problemą žiūri kaip į galimybę	<p>Dauguma žmonių į problemas žiūri kaip į trukdžius, kurie vilkina jų darbo grafiką, tačiau puikūs verslininkai randa kliūčių sprendimus.</p> <p>Sėkmingi verslininkai visada galvoja ne tik iš ribos ir sugalvoja, kaip atsigausti po nesėkmės, judėti toliau ir bandyti dar kartą nepasiduodami.</p>
4. Reguliariai išeina iš savo komforto zonų	<p>Sėkmingi verslininkai visada ieško naujų iššūkių. Be jo jie lengvai nusibosta ir kartais jaučiasi sustingę. Jie taip pat ieško sprendimų – ir greitai.</p> <p>Jūsų komforto zona gali jaustis saugi, bet jums reikia iš jos išeiti. Išplėskite savo asmenines ribas, susisieki su žmonėmis, kurie jus įkvepia, ir laikykitės kitokio požiūrio į tai, kaip dirbate, kad pasiektumėte daugiau.</p>
5. Atveria mokytis daugiau	<p>Sėkmingiausi verslininkai turi vidinį potraukį nuolat investuoti į savo asmeninį tobulėjimą – ir nedvejodami. Jie turi įgimtą norą tobulėti savo veikloje. Jei jie neturi atsakymo, jie nori sužinoti viską, ką reikia žinoti apie jiems nepažįstamą sritį.</p>
6. Seka trumpalaikius ir ilgalaikius tikslus	<p>Negalima per daug pabrėžti išmatuojamų etapų svarbos. Būtina žinoti skirtumą tarp trumpalaikių etapų ir ilgalaikių tikslų. Jie matuoja pažangą kas savaitę arba kas mėnesį, kad įsitikintų, jog komanda eina link ilgalaikio savo verslo tikslo.</p>
7. Sutelkite dėmesį į didelės vertės teikimą kiekvieną dieną	<p>Verslininkai sprendžia problemas. Tie, kurie susikoncentruoja ties geriausio kainos ir kokybės santykio pasiūlymu, visada laimi. Sėkmingi verslininkai lazeriu sutelkia dėmesį į galutinį tikslą. Jie siekia aptarnauti klientus geriau nei konkurentai ir siekia tai padaryti. Dėl naujovių puikūs verslininkai pristato naujus, geresnius ir patobulintus produktus, kad išliktų prieš konkurentus.</p>
8. Švenčia mažus laimėjimus	<p>Nors pagrindinis dėmesys skiriamas mąstymui plačiai ir ilgalaikio tikslo siekimui, protingi verslininkai žino mažų laimėjimų svarbą jų versle. Jie supranta, kaip svarbu švęsti šias pergalės – ne tik verslui, bet ir komandai. Svarbu, kad jūsų komanda būtų</p>

	motyvuota. Apdovanokite jų pastangas ir švęskite savo pasiekimus kartu su jais.
9. Yra apsisėstas, kad darbą atliktų protingiau ir greičiau, o ne sunkiau	<p>Turėtumėte stengtis dirbti protingiau, o ne sunkiau. Sumanūs verslininkai sukuria realistiškus grafikus, kuriuos gali pasiekti per tam tikrą laikotarpį. Jie maksimaliai padidina savo produktyvumą pasitelkdami įrankius, kurie gali padėti pasiekti daugiau, nebūtinai dirbant sunkiau.</p> <p>Pasiruoškite siekti didesnio produktyvumo, sukurdami tikrovišką darbų sąrašą ir apribodami, kiek elementų įtraukite į kasdieninių darbų sąrašą. Įvertinkite save pagal tai, kaip atliekate dalykus, o ne pagal laiką, kurio reikia jiems atlikti.</p>

Šaltinis: Oppong, 2014 m

VERSLINĖS MOTERYS

Pagal Pasaulio ekonomikos forumo (WEF) naujausią Pasaulinio lyčių skirtumo ataskaitą – sisteminis prieigos prie kapitalo, kredito, žemės ar finansinių produktų trūkumas neleidžia moterims kurti įmonės. Tai tik papildo kitą nuolatinį moterų verslumą stabdantį veiksnį – priežiūros infrastruktūros trūkumą. WEF daro išvadą, kad visose šalyse, kuriose yra duomenų, moterys skiria bent dvigubai daugiau laiko priežiūrai ir savanoriškam darbui. Pasaulinės rinkos neturi didelio ekonominio ir socialinio augimo potencialo. Stebina tai, kad vien JK būtų galima sukurti iki 350 mlrd. Moterims verslininkėms kyla sisteminių kliūčių pradėti verslą. Tačiau įvairių ekonomikų ir imčių įrodymai nuosekliai rodo, kad lytis išlieka reikšminga prieiga prie finansinio ir socialinio kapitalo, taigi ir galios pozicijų, nelygiai nukreipta prieš moteris, nepaisant moterų verslininkių kompetencijos ir savarankiškumo lygio. Tyrimai taip pat aiškiai rodo, kad nustatyti lyčių vaidmenys ir su jais susiję lyčių stereotipais grindžiama grėsmė moterims išlaiko moterų verslininkių patiriamus nepatogumus. Šie veiksniai prilygsta lyčių mokesčiui, ir mes stebime jo neišvengiamus atspindžius moterų verslininkių įsteigtų ir vadovaujamų įmonių mastui ir sėkmei, nes vyrų įsteigtos įmonės dažniau pasiekia didesnį mastą nei jų kolegų moterys. Female Entrepreneurs Worldwide (FEW) yra tarptautinė verslo platforma, kuria siekiama išplėsti kolegijų moterų prieigą prie išteklių ir palaikyti bei išplėsti jų verslą vietos ir pasaulio mastu, siūlant verslo tinklus, meistrų kursus ir konsultavimo paslaugas.

FEW šiuo metu veikia Honkonge, Šanchajuje, Šendžene ir Singapūre.

Moteris verslininkė Kim Perell pateikia keletą rekomendacijų būsimoms verslininkėms:

1. Turėti aiškią viziją;
2. Raskite didelę rinkos galimybę ir pritaikykite savo aistrą;
3. Priimti apskaičiuotą riziką;
4. Pasitikėkite savimi ir savo idėja;
5. Susikoncentruokite į rezultatus.¹¹

20 sėkmingiausių moterų verslininkių pasaulyje

Vyrai daugelį metų buvo pirmaujančių lentų viršūnėse ir dominuoja verslo pasaulyje. Tačiau atsiradus įtakingoms moterims, tokioms kaip Coco Chanel ir Estée Lauder, prasidėjo visiškai nauja verslo moterų era visame pasaulyje.

Šiandien moterys sėdi greta ir kuria savo įmones kaip buitinius pavadinimus įvairiose pramonės šakose, įskaitant leidybą, technologijas, madą, transliacijas ir grožį.

Siekdami įkvėpti jus daryti tą patį, išvardijome 20 geriausių šiandienos moterų verslininkių pasaulyje.¹²

4 stalas

Moterys verslininkės šiandieniniame pasaulyje

Asmens vardas	Įmonės pavadinimas	Detalės
1. Sophia Amoruso	Nasty Gal ir Girlboss Media	<p>Amžius: 36</p> <p>Grynoji vertė: 5 milijonai dolerių (4 milijonai svarų sterlingų)</p> <p>Kurdama savo imperiją Sophia Amoruso patyrė nemažai nesėkmių, tačiau nuo to laiko jai pavyko išsiveržti į priekį ir sukurti įkvepiantį „Millennials“ prekės ženklą.</p> <p>2015 m. ji atsistatydino iš Nasty Gal generalinės direktorės pareigų ir stebėjo, kaip įmonei iškelta bankroto byla, tačiau tai buvo tik nesėkmė ir toliau plėtojo savo naują įmonę „Girlboss“ – svetainę,</p>

¹¹Lakeris, B., Forbes.com

¹²Careeradict.com

		skirtą moterims patarti ir suteikti daugiau galių sveikatos, grožio ir karjeros klausimais. ir dar. Nors jos grynoji vertė 2016 m. siekė 280 mln. USD, šiandien ji tapo 5 mln. USD, verslumo dvasia įtraukė jai vietą šiame sąraše!
2. Huda Kattan	Huda gražuolė	<p>Amžius: 36</p> <p>Grynoji vertė: 610 milijonų dolerių (460 milijonų svarų sterlingų)</p> <p>Huda Kattan savo grožio imperiją įkūrė po to, kai pasitraukė iš finansų koncerto Dubajuje. Būdama laisvai samdoma makiažo meistrė, besistengdama rasti puikios kokybės dirbtinių blakstienų, grožio magnatas nusprendė pradėti gaminti savo sintetines ir dirbtines audinės minx blakstienas. Tapusios nauju Kim Kardashian gaminiu „Huda Beauty“ blakstienos buvo išparduotos per pirmąjį dieną, todėl makiažo karalienė Kattan tapo žmogumi, į kurį reikia atkreipti dėmesį. Nuo tada jos grožio imperija išsiplėtė iki odos priežiūros, pristatydama naują asortimentą Wishful, skatinantį natūralią, spindinčią odą.</p>
3. Tory Burch	Tory Burch	<p>Amžius: 54</p> <p>Grynoji vertė: 850 milijonų dolerių (640 milijonų svarų sterlingų)</p> <p>Ilgijusi darbo patirties kai kuriuose didžiausiuose pasaulio mados namuose, įskaitant Polo Ralph Lauren, Vera Wang ir Loewe, Tory Burch nusprendė išskleisti sparnus ir sukurti savo etiketę. 2004 m. ji pristatė savo mados prekės ženklą, kuris sulaukė didžiulės sėkmės dėl unikalaus ir madingo dizaino.</p> <p>Išgarsėjusi Burch norėjo įsitraukti į filantropiją ir įkūrė Krūties vėžio tyrimų fondą, kuris remia vėžiu sergančias moteris ir informuoja jaunas moteris apie šią ligą.</p>

4. Arianna Huffington	Klestėti pasaulyje	visame	Amžius: 70 metų Grynoji vertė: 100 milijonų dolerių (75 milijonai svarų sterlingų) Arianna Huffington yra sėkmingos naujienų svetainės HuffPost (anksčiau Huffington Post) įkūrėja ir buvusi vyriausioji redaktorė. Sukūrusi skaitmeninį naujienų kanalą, Huffington užsibrėžė tikslą išleisti knygų seriją, įskaitant naujausią „Miego revoliucija“. Ji taip pat valdo sveikatingumo svetainę „Thrive Global“ ir siūlo šešių savaičių kursą, skirtą pagerinti bendrą žmonių gerovę.
5. JK Rowling	Profesija: romanistas, prodiuseris scenaristas	filmų ir	Amžius: 55 Grynoji vertė: 60 milijonų dolerių (45 milijonai svarų) Britų romanistė JK Rowling susidūrė su nemaža kliūčių dalimi ir atmetimu, kai bandė išleisti savo pirmąją knygą „Harris Poteris ir filosofų akmuo“. Vis dėlto, kai jai pavyko įveikti leidybos kliūtis, Rowling knygos akimirksniu tapo hitu, regis, per vieną naktį, knygų seriją paversdamos filmais, prekėmis ir net nuotykių parkais.

Šaltinis: karrieradict.com

Moterys kaip socialinės verslininkės

Kokie individo lygmens veiksniai skatina moteris tapti socialine verslininke? Norint atsakyti į šį klausimą, buvo ištirtas tiesioginis problemų sprendimo įgūdžių, gebėjimo kurti tinklus ir verslumo žinių poveikis socialinio verslumo ketinimams. Be to, buvo išbandytas netiesioginis šių trijų veiksnių poveikis per saviveiksmingumą. Tyrimo rezultatai patvirtino teigiamą ir reikšmingą ryšį tarp problemų sprendimo įgūdžių, gebėjimo kurti tinklus ir verslumo žinių su socialinio verslumo ketinimais. Be to, tyrimo duomenys patvirtino, kad saviveiksmingumas tarpininkauja tarp problemų sprendimo įgūdžių, gebėjimo kurti tinklus ir verslumo žinių su socialinio verslumo ketinimu.¹³

5 stalas

¹³Polas, MR, Jahanshahi, AA, 2020 m

Moterys ketinimai tapti socialinėmis verslininkėmis

Veiksniai, turintys įtakos socialiniam verslumui	pareiškimas	Argumentai/Paaiškinimas
Problemų sprendimo įgūdžiai ir ketinimas tapti socialiniu verslininku	Moterys, turinčios stiprių problemų sprendimo ar projektavimo įgūdžių, gali turėti daugiau ketinimų užsiimti ir spręsti socialines problemas	Problemų sprendimo įgūdžiai reiškia gebėjimą veiksmingai spręsti sudėtingas ar netikėtas situacijas savo gyvenime, darbo vietoje ar visuomenėje. Keletas veiksnių gali pagerinti problemų sprendimo įgūdžius. Šiuo atžvilgiu Synder ir Snyder (2008) manė, kad prieiga prie informacijos, aktyvus įsitraukimas į bendradarbiavimo veiklą ir kritinis mąstymas yra svarbūs veiksniai ugdant problemų sprendimo įgūdžius. Tais pačiais samprotavimais Elias ir Clabby (1992) manė, kad aktyvus indėlis į visuomenę didina socialinį sąmoningumą, taigi, gerina socialinių problemų sprendimo įgūdžius.
Gebėjimas kurti tinklus ir ketinimas tapti socialiniu verslininku	Moterys, turinčios patikimų tinklų gebėjimų, gali būti labiau linkusios į socialinį elgesį	Norint išspręsti socialines problemas, reikia gerų įžvalgų ir pažangiausios informacijos apie naujausius iššūkius socialinėje aplinkoje (Mahdavi, Razavi, Hesamamiri, Zahedi ir Elahi, 2013; Schmitt, Rosing, Zhang ir Leatherbee, 2018; Zhang & Cueto, 2017). Mes teigiame, kad moterys, turinčios tinklus, gali geriau suprasti socialinius iššūkius ir problemas, nes turi prieigą prie daugiau informacijos šaltinių. Daugiau žmonių savo tinkluose reiškia, kad nariai yra prisijungę prie daugiau informacijos šaltinių, kurie padeda didinti jų informuotumą apie visuomenę (Mu, Thomas, Peng ir Di Benedetto, 2017). Visiškai pripažįstama, kad daugiau žmonių tinkle ir stipri narių sąveika palengvina žinių srautą tinkle (Kelley, Peters ir O'Connor, 2009).

<p>Verslumo žinios ir ketinimas tapti socialiniu verslininku</p>	<p>Motery, turinčių aukštesnio lygio verslumo žinių, ketinimas tapti socialine verslininke būtų didesnis</p>	<p>Gera cituojama verslumo žinių reikšmė yra „sąvokos, įgūdžiai ir mentalitetas, kuriuos verslininkai naudoja arba turėtų naudoti“, kad nustatytų ir pasinaudotų įvairiomis verslumo galimybėmis savo verslo aplinkoje (Roxas, 2014; Tshikovhi ir Shambare, 2005; Watchravesringkan ir kt., 2013). Verslumo žinios gali būti funkcionaliai orientuotos ir įgytos iš reklamos, rinkodaros, žmogiškųjų išteklių, finansinės veiklos verslo aplinkoje. Verslumo žinios taip pat gali būti į strategiją orientuotos žinios, įgytos priimant kasdienius strateginius sprendimus, atliekant konkurencinę rinkos analizę ar verslo aplinkos vertinimą (Banjo, Cayoca-Panizales ir de Jesus, 2008; Widding, 2007).</p> <p>Verslumo žinių turėjimas yra vienas iš pagrindinių verslumo ketinimų veiksmų (Banjo ir kt., 2008). Widding (2005) manė, kad šios žinios gali būti įgytos arba sukurtos realios verslumo veiklos metu. Verslumo žinios padeda žmonėms nustatyti įvairias verslumo galimybes visuomenėje (Bae, Qian, Miao ir Fiet, 2014). Svarbiausia, kad verslumo žinios yra labai svarbios norint veiksmingai pasinaudoti nustatytomis galimybėmis (Choi ir Shepherd, 2004; Zhang ir Van Burg, 2019). Todėl verslumo žinios yra reikšminga žmogiškojo kapitalo dalis verslumo sėkmei užtikrinti (Banjo ir kt., 2008).</p>
<p>Saviveiksmingumo tarpininkavimo vaidmuo</p>	<p>Visos šios trys individualios savybės (problemų sprendimo įgūdžiai, gebėjimas kurti tinklus ir verslumo</p>	<p>Savęs veiksmingumas yra pagrindinis veiksnys, paaiškinantis individualius ketinimus ir sprendimus (Bandura, 1977). Savęs veiksmingumas arba pasitikėjimas savimi reiškia individo suvokimą apie savo įgūdžius ir gebėjimus (Drnovšek ir kt., 2010; Wilson, Kickul ir Marlino, 2007). Kitaip tariant, savęs veiksmingumas apibūdina konkretaus asmens</p>

	<p>žinios) yra svarbūs veiksniai stiprinant savarankiškumą, o asmenys, turintys aukštesnį savarankiškumo lygį, ketina labiau tapti socialiniais verslininkais.</p>	<p>gebėjimą įvaldyti savo pažinimo, atminties apdorojimo ir elgesio įgūdžius, kad galėtų efektyviai susidoroti su supančia aplinka (Segal, Borgia ir Schoenfeld, 2002). Bandura (1993) apibrėžė savęs veiksmingumą kaip individualų sprendimą apie savo gebėjimus parengti ir įgyvendinti planus, kad būtų pasiekti tikslai. Daugelis individualių savybių yra svarbios kuriant asmens veiksmingumą, kuris gali numatyti įvairius ketinimų, elgesio ir veiksmų tipus (Bandura, 1977; Lent & Hackett, 1987).</p> <p>Savęs veiksmingumo idėja buvo plačiai aptariama karjeros teorijos literatūroje, siekiant išsiaiškinti akivaizdžias profesijos alternatyvas, karjeros nuostatas ir į karjerą orientuotą elgesį (Lent ir Hackett, 1987; Simpkins, Davis-Kean ir Eccles, 2006). Pavyzdžiui, išilginės apklausos duomenimis, kuriuos sudarė 245 verslo bakalauro ir antrosios pakopos studijų studentai Filipinų universitete, Roxas (2014) nustatė teigiamą ryšį tarp asmenų verslumo žinių ir jų savarankiškumo verslumo atžvilgiu. Šiuo atžvilgiu Bandura, Barbaranelli, Caprara ir Pastorelli (2001) laikė savęs veiksmingumą kaip socialinio pažinimo poveikio norimai profesijai asortimentą. Nors ryšys tarp savęs veiksmingumo ir karjeros sprendimų buvo aptartas karjeros teorijos literatūroje, daugumoje tyrimų aiškiai neįtrauktos su verslumu susijusios profesijos alternatyvos. Žinoma, gali būti protinga, kad panašus savęs veiksmingumo poveikis būtų socialiai orientuotose verslininkų karjerose.</p> <p>Ypač, kai žinome, kad asmenys, turintys didesnę savarankiškumą, turi daugiau verslumo ketinimų (Zhao ir Seibert, 2006; Zhao, Seibert ir Hills, 2005). Asmens, turinčio aukštesnį</p>
--	--	---

		savarankiškumo lygį, įsitraukimas į socialinę veiklą yra didelis, nes tokie asmenys labiau pasitiki savo sugebėjimais (Taylor & Betz, 1983; Valdivia, 2015) ir todėl yra geresnėje situacijoje. galimybę panaudoti savo žinias ir patirtį konkrečias socialines ar aplinkosaugos užduotis atlikti.
--	--	--

Šaltinis: Polas, MR, Jahanshahi, AA, 2020 m

PROTINGO VERSLINIO VAIDMUO

Protingas verslininkas daro individualius ir unikalius veiksmus savo verslo srityje. Protingam verslininkui labai svarbu skatinti domėjimąsi verslu, remiantis potencialu, interesais ir gabumais.

1. Išugdykite verslumo ketinimą patys.
2. Tobulinti verslo veiklos valdymo gebėjimus.
3. Pagerinti gebėjimą imtis verslumo, pagrįstos technologijų pažanga, ypač versle, kuriame naudojamas internetas ir išmaniosios technologijos.¹⁴

Toliau pateikiami keli būdai, rodantys pasiekimus (rezultatus), kurių paprastai tikimasi iš protingo verslininko:

1. Susidomėjimo ir asmeninės motyvacijos verslumo veikla didinimas, realizuojant aktyvų dalyvavimą nacionalinėje ir tarptautinėje veikloje bei konkurenciją su naujoviškumu ir kūrybiškumu, turinčiu naujumo vertę.
2. Skatinkite verslumo ketinimus, kuriuos galima matyti iš verslo sėkmės mąstymo galios, pagrįstos potencialu, susidomėjimu ir gabumais. Sumanūs verslininkai gali turėti sėkmingo verslumo mąstymą ir dalintis verslumo dvasia su kolegomis ir aplinka.
3. Ugdykite verslumo aktyvumą versle aplinka per komandos narių verslumo įgūdžius komandos narių, turinčių kvalifikuotą verslo vadybą (vadovą), įgūdžiai.
4. Plėskite verslumo veiklos aplinką, tarp komandos narių atsiradus interneto ir technologijų verslumui.
5. Tobulėkite kaip protingas verslininkas, kad taptumėte orientyru ir globėju teikiant rekomendacijas ir instruktavimą.
6. Vadovauti geriems verslo naujokų santykiams tarp sėkmingų komandos narių, kaip mentorystės proceso, vykdomo tam tikroje komandoje / įmonėje, poveikis.¹⁵

¹⁴Yulastris, A., 2020 m

¹⁵Yulastris, A., 2020 m

IŠMANUS VERSLO VEIKLA IR TARNI VERTĖ

Protingas verslo našumas

Sumanus verslo našumas paverčiant įmonės rezultatą į įmonės veiklos tipą, pagrįstą protingo verslo perspektyva. Būtent, įmonės sumaniojo verslo našumą galima apibrėžti kaip verslo rezultatą, kurį įmonė gali gauti naudodama išmaniojo verslo galimybes savo verslo veiklai protingomis verslo aplinkybėmis. Įmonės sumaniojo verslo rezultatas rodo visą išmaniojo verslo produkciją, kurią įmonė gali gauti naudodama savo išmaniojo verslo galimybes savo verslui, kuris dirba išmaniosiose verslo srityse.

Atlikus ankstesnių tyrimų analizę, įmonės rezultatas išmaniojo verslo (SB) požiūriu gali būti matuojamas taip:

1. SB vykdymo našumas (paslaugų kokybė, verslo proceso efektyvumas ir klientų pasitenkinimas),
2. SB padidinti našumą (pardavimo padidėjimas, pardavimo pajamų padidėjimas, rinkos padidėjimas),
3. SB naudos efektyvumas (metinio pelno padidėjimas, grynųjų pajamų padidėjimas ir grynųjų pinigų apyvartos koeficientas),
4. SB konkurencingumo rodikliai (pardavimo augimo tempas ir klientų dalis).

Išmanusis verslo procesų valdymas

Oksfordo žodyne pateikiamos trys protingos konotacijos:

1. būti švariam ir tvarkingam,
2. rodantis greitą sumanumą ir
3. būdamas greitas.¹⁶

Visos šios reikšmės kartu tapo svarbiu informacinių technologijų ir analizės metodų atributu įvairiose taikymo srityse, vadinamose protingais namais, išmaniaja sveikata, išmaniuoju miestu, išmaniaja energija ar išmaniuoju mobilumu. Šioms išmaniosioms technologijoms būdinga tai, kad jose integruoti jutikliai, pavaros, jungiamumas ir analizė. Jie palengvina prevencinius veiksmus ir koordinavimą, pagrįstą įrodymais, istorijos duomenimis, būsenos informacija ir protingais algoritmais. Kadangi verslo procesų valdymas yra susijęs su koordinuotais veiksmais, buvo bandoma apibendrinti šių išmaniųjų programų scenarijų ypatumus, kalbant apie jų dinamišką pritaikymą ir nuolatinį mokymąsi siekiant išmanaus verslo procesų valdymo.¹⁷

¹⁶Lexico.com

¹⁷Mendling, J., Baesens, B., Bernstein, A., Fellman, M., 2017 m.

Naujausios technologijos, pvz., „crowdsourcing“, gali būti panaudotos čia. Įdiegimo fazė klasikiniu būdu palaikoma darbo eigos valdymo technologija. Naujausi plėtiniai teikia išmanų automatinio paslaugų sudarymo ir proceso konfigūravimo palaikymą. Protingas žinių gavimas iš su procesu susijusių duomenų dažnai vadinamas proceso gavyba. Proceso gavybos indėlis padeda automatiškai atrasti modelius iš duomenų, patikrinti modelio ir vykdymo atitikimą bei gauti informaciją apie sprendimo tikimybes ir vykdymo trukmę. Tokia informacija iš dalies informuoja kontrolės etapą, kurio metu procesas vertinamas atsižvelgiant į jo našumą ir atitikties tikslus).¹⁸ Yra įvairių galimybių išmaniau valdyti proceso atvejus naudojant turimus jautrių duomenis. Iš tiesų, daugelis išmaniųjų iniciatyvų, tokių kaip išmanieji namai, sumani sveikata, išmanusis miestas, išmanioji energija ar išmanusis mobilumas, turi būdingą elgesio perspektyvą, kuri yra susijusi su verslo procesų valdymo koordinavimo iššūkiais. Akivaizdu, kad išmaniosios technologijos turi naujų būdų planuoti, vykdyti, stebėti ir pritaikyti proceso atvejus, pagrįstus jautrių, pavarų, jungiamumo ir analizės integravimu.¹⁹

Tvari pramonės vertės kūrimas

Socialinio tvarumo įsipareigojimai apima didelio masto gamybos mechanizmų ir pagamintų prekių pasekmes. Kibernetinės ir fizinės gamybos sistemos atlieka operacijas, kurios technologiškai formuoja socialinį tvarumą. Socialinis tvarumas, kibernetinės ir fizinės gamybos sistemos ir veiklos įvertinimas išreiškia pažangiausius gamybos procesus. Siekdamas sukonfigūruoti išmanias ir tvarias erdves, kibernetinės ir fizinės sistemos sujungia skaičiavimo, tinklų ir procesų stebėjimo technologijas, kurios yra skaidriai ir autonomiškai integruotos visoje tvarioje pramonėje.²⁰

Fiziniai objektai gali būti suprojektuoti su jungtimis su virtualiu pasauliu, kartu integruojant išmaniuosius mechanizmus, kad būtų galima panaudoti bendradarbiavimą realiuoju laiku. Sąveika, vykstanti visame fiziniame pasaulyje, gali pakeisti apdorojimo operacijas visame virtualiame pasaulyje, todėl gali atsirasti priežastinis ryšys, kurį galima panaudoti nuolat tobulinant dirbtiniu intelektu pagrįstus sprendimų priėmimo algoritmus. Pažinimos, autonomiškos ir savarankiškai konfigūruojančios visur esančios sistemos gali būti labai svarbios planuojant išmaniųjų procesą, pagrįstą mokymusi.²¹

Kibernetinių fizinių sistemų technologinės ir operacijų valdymo ypatybės yra duomenimis pagrįstos tvarios išmaniosios gamybos sudedamosios dalys. Išmaniosios technologijos gali užtikrinti, kad duomenimis pagrįstos gamybos sistemos būtų tvarios. Tvari išmani gamyba –

¹⁸Kaip aukščiau

¹⁹Kaip aukščiau

²⁰Muller, JM, Kiel, D., Arnold, C., 2017 m

²¹Kiel, D., Muller, JM, Arnold, C., 2017 m

tai pridėtinės vertės atkūrimo operacija, kuri gali atkurti sugedusio produkto vertę iki pradinės specifinės vertės. Perdirbimas yra gyvavimo ciklo atnaujinimo operacija, kuria siekiama ekologiškos tvarios gamybos. Daiktų interneto jutimo tinklų, realaus laiko didelių duomenų analizės, kibernetinės fizinės gamybos sistemų ir dirbtiniu intelektu pagrįstų sprendimų priėmimo algoritmų diegimas pagerina logistikos procesus, todėl mažmeninės prekybos pramonė yra tvaresnė. Daiktų internetu pagrįstų gamybos sistemų diegimas gali įsisavinti tiekimo grandinės operacijas ir taip padidinti mažmeninės prekybos įmonių tvarumą. Naudodama dalijimąsi duomenimis, matomumą ir automatinį fiksavimą, daiktų internetu pagrįsta realaus laiko gamybos logistika pagerina tiekimo grandinės našumo dinamiką, susijusių su sąnaudomis, kokybe, pristatymu ir pritaikymu, todėl formuoja aplinkos, ekonominį ir socialinį tvarumą, mažmeninės prekybos įmonių. Produkto tvarumas yra susijęs su kibernetinėmis ir fizinėmis išmaniosiomis gamybos sistemomis. Produkto projektavimo galimybės yra pagrindinis šaltinis ir esminis duomenimis grindžiamos tvarios išmaniosios gamybos konkurencijos veiksnys. Produkto tvarus dizainas apima aplinkos, ekonominį ir socialinį tvarumą per visą pagamintų prekių gyvavimo ciklą,²²

APLINKOSAUGINĖ, SOCIALINĖ, KULTŪRINĖ IR EKONOMINĖ VERSLŲ IR VERSLUMO VERTĖ

Tai laikoma tinkamu sprendimu sprendžiant šiuolaikines problemas, pvz., sutrumpėjusį technologijų ir inovacijų ciklus, didėjančią pritaikymą ir padidintą paklausos nepastovumą. Be to, tikimasi, kad gamintojai sukurs tvary vertę, ty vienodai sieks ekonominių, socialinių ir ekologinių/aplinkosaugos tikslų, remdamiesi vadinamąja triguba pagrindine linija (TBL), kurią pristatė Elkington, Norman ir kt. TBL tvarumo koncepcija apima tris dimensijas, ty pelną, planetą ir žmones, kurie atspindi ekonominius, ekologinius/ekologinius ir socialinius aspektus.²³

Tvari pramoninės vertės kūrimas daiktų interneto kontekste reikalauja ne tik atsižvelgti į ekonominę, ekologinę, socialinę, techninę, duomenų ir visuomenės naudą bei iššūkius, bet dar labiau jų integracinį derinimą ir holistinį derinimą. Vadovybės dėmesys tik vienai dimensijai arba šių dimensijų poaibiui neišplėtoja daiktų interneto iki viso jo tvarumo potencialo.²⁴

6 stalas

²²Kaip aukščiau

²³Kiel, D., Muller, JM, Arnold, C., 2017 m

²⁴Kaip aukščiau

Verslo ir verslumo vertės kūrimo tvarumo aspektai

TBL matmuo	Trumpa svarbių aspektų apžvalga
Ekonominis	Padidėjęs išlaidų skaidrumas Didesnis efektyvumas, lankstumas, pritaikymas ir kokybė Trumpesnis pristatymo laikas Nauji verslo modeliai Reikalingos didelės investicijos Neaiškus pelningumas Neaiškus klientų poreikis
Ekologiškas	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos skaidrumas Didesnis išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas Atliekų mažinimas Logistikos procesų mažinimas, pvz., dėl perkėlimo Netinkamo pristatymo ir sugadintų prekių mažinimas
Socialinis	Teisingas atlyginimas, žmogiškas mokymasis ir darbuotojų motyvacija Neaiškus poveikis darbo vietų kūrimui ar mažinimui Tikimasi paprastų užduočių sumažinimo, o gali atsirasti kūrybinių užduočių Reikalinga organizacinė pertvarka Tinklas, aplinka ir politika

Šaltinis: Kiel, D., Muller, JM, Arnold, C., 2017 m

Išvados pagal TBL tvaros vertės kūrimo koncepciją rodo, kad susijusios naudos ir iššūkiai galioja visoms trims tvarumo dimensijoms, ty daiktų internetas yra susijęs su ekonominiais, ekologiniais ir socialiniais padariniais.²⁵

ŠALTINIAI:

- Antonov, V., Petrenko, E., Kuptsova, E. (2021). Išmaniojo verslumo, kaip išmaniosios ekonomikos varomojo, plėtra. In: Popkova, EG, Sergi, BS (eds) "Išmaniosios technologijos" visuomenei, valstybei ir ekonomikai. ISC 2020. Tinklų ir sistemų paskaitos, t. 155. Springer, Cham.https://doi.org/10.1007/978-3-030-59126-7_192
- Gusulas, PF (2019). Protingas verslumas: galimybė plėtoti baldų pramonę Rumunijos šiaurės rytų regione. Revista Economică 71:2, 77-91.
- Kasztelan, A. (2017). Žaliojo augimas, ekologiška ekonomika ir darnus vystymasis: terminologinis ir santykinis diskursas. Praha Economic Papers, 4, p. 487-499.
- Lavrinenko, O., Ignatjeva, S., Ohotina, A., Rybalkin, O., Lazdans, D. (2019). Žaliosios ekonomikos vaidmuo tvarioje plėtroje (Atvejo analizė: ES valstybės). Verslumo ir tvarumo klausimai, 6(3): 1113-1126.[doi.org/10.9770/jesi.2019.6.3\(4\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2019.6.3(4))

²⁵Kaip aukščiau

- Mendling, J., Baesens, B., Bernstein, A., Fellman, M. Išmaniojo verslo procesų valdymo iššūkiai: įvadas į specialųjį numerį. Sprendimų palaikymo sistemos, 100 tomas, 2017 m. rugpjūčio mėn. [Doi.org/10.1016/j.dss.2017.06.009](https://doi.org/10.1016/j.dss.2017.06.009).
- Kiel, D., Muller, JM, Arnold, C. Tvari pramonės vertės kūrimas: pramonės pranašumai ir iššūkiai 4.0. International Journal of Innovation Management, 2017 m. lapkritis. DOI:10.1142/S1363919617400151
- Polas. MR, Jahanshahi, AA Individualių savybių poveikis moterų ketinimams tapti socialinėmis verslininkėmis? Viešųjų reikalų žurnalas, 2020 m., DOI:10.1002/pa.2204
- Obschonka, M., Audretsch, DB (2020). Dirbtinis intelektas ir dideli duomenys verslumo srityje: prasidėjo nauja era. Smulkaus verslo ekonomika 55, 529–539. <https://doi.org/10.1007/s11187-019-00202-4>
- Oppong, T. (2014) 9 dalykai, kuriuos daro išskirtinai protingi verslininkai, kad būtų sėkmingi. <https://www.entrepreneur.com/article/235655>
- Orobio LA ir kt. al. (2020). Verslumo pagrindų sąlygos ir verslo tvarumas tarp jaunimo ir moterų verslininkių. Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship, Vol. 14 Nr.1, 60-75 p. DOI 10.1108/APJIE-07-2019-0059.
- Yulastri, A. „Išmaniojo verslininko modelio“ (sem) verslumo mokymo modelio kūrimas Negeri Padango universitete (2020). DOI:10.24036/jpk/vol12-iss01/764.

Interneto šaltiniai:

- Kembridžo žodynas internete. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/entrepreneurship>
- Entrepreneur Handbook, JK, Redakcinė komanda, <https://entrepreneurhandbook.co.uk/entrepreneurship/>
- Laker, B. 5 būdai tapti sėkminga verslininke. <https://www.forbes.com/sites/benjaminlaker/2021/05/18/five-ways-to-be-a-successful-female-entrepreneur/?sh=1b157de118e9>
- Lexico.com, <https://en.oxforddictionaries.com/definition/smart>
- „American Express“ moterų valdomų įmonių būklės ataskaita (2019). <https://onlinebusiness.northeastern.edu/blog/types-of-entrepreneurship/>
- Zambas, J. 20 sėkmingiausių moterų verslininkių pasaulyje. Careeradict.com. <https://www.careeraddict.com/women-entrepreneurs>
- 4 verslumo rūšys: patarimai moterims, kaip sėkmingai versle. <https://onlinebusiness.northeastern.edu/blog/types-of-entrepreneurship/>